

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده بهداشت

قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: اصول و کلیات اپیدمیولوژی مخاطبان: دانشجویان ترم دوم کارشناسی بهداشت عمومی

تعداد واحد: ۲ واحد نظری سهم استاد از واحد: تمام واحد

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: یکساعت بعد از تشکیل جلسه درس

زمان ارائه درس: شنبه ساعت ۱۴:۰۰ تا ۱۶:۰۰ مدرس: دکتر رؤیا صفری

درس و پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس:

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- آشنایی با مفاهیم اپیدمیولوژی
- ۲- آشنایی با چگونگی انتقال بیماری ها
- ۳- آشنایی با اندازه گیری وقوع بیماری ها
- ۴- آشنایی با شاخص های بهداشتی
- ۵- آشنایی با نحوه ارزیابی آزمون های تشخیصی
- ۶- آشنایی با سیر طبیعی و راه های تعیین پیش آگهی
- ۷- آشنایی با انواع روش های مطالعه، مطالعات مداخله ای
- ۸- آشنایی با انواع روش های مطالعه، مطالعات کوهورت
- ۹- آشنایی با انواع روش های مطالعه، مطالعات مورد شاهدی
- ۱۰- آشنایی با انواع روش های مطالعه، مطالعات مقطعی و اکولوژیک
- ۱۰- آشنایی به نحوه برآورد خطر در مطالعات اپیدمیولوژیک
- ۱۱- آشنایی با نحوه برآورد امکان پیشگیری در جامعه
- ۱۲- آشنایی با استنتاج علیتی و انواع خطاها در مطالعات اپیدمیولوژیک
- ۱۳- آشنایی با مفهوم مخدوش کنندگی و نحوه ارزیابی آن
- ۱۴- آشنایی با مفهوم برهمکنش و نحوه ارزیابی آن
- ۱۴- آشنایی با اصول و کلیات آزمایشات غربالگری
- ۱۵- آشنایی با نظام مراقبت بیماری ها
- ۱۶- آشنایی با اصول و کلیات بررسی طغیان
- ۱۷- ارائه گزارش کار گروهی بررسی طغیان

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول: مفاهیم اپیدمیولوژی

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم اپیدمیولوژی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

- ۱-۱- با تعریف علم اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۱-۲- با کاربردهای مختلف اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۳-۱- با اهداف علم اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۴-۱- با تاریخچه علم اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۵-۱- با واژه‌های متداول در اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۱-۶- با مفهوم گذار اپیدمیولوژیک آشنا شود.
- ۱-۷- با دامنه فعالیت های اپیدمیولوژی آشنا شود.

جلسه دوم: چگونگی انتقال بیماری‌ها

هدف کلی: آشنایی با چگونگی انتقال بیماری‌ها

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

- ۱-۲- با مدل‌های مختلف انتقال بیماری‌ها آشنا شود.
- ۲-۲- با طیف وسیع تظاهرات بالینی بیماری‌ها آشنا شود.
- ۳-۲- با سطوح مختلف اپیدمی بیماری‌ها در سطح جامعه آشنا شود.
- ۴-۲- با مفاهیم مرتبط با اپیدمیولوژی بیماری‌های عفونی آشنا شود.
- ۵-۲- با سطوح مختلف پیشگیری آشنا شود.

جلسه سوم: اندازه‌گیری وقوع بیماری‌ها

هدف کلی: آشنایی با نحوه اندازه‌گیری وقوع بیماری‌ها

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

- ۱-۳- با مفهوم proportion و نحوه محاسبه آن آشنا شود.
- ۲-۳- با مفهوم ratio و نحوه محاسبه آن آشنا شود.
- ۳-۳- با مفهوم attack rate و نحوه محاسبه آن آشنا شود.
- ۴-۳- با مفهوم incidence و نحوه محاسبه آن آشنا شود.
- ۵-۳- با مفهوم period prevalence و نحوه محاسبه آن آشنا شود.
- ۶-۳- با مفهوم point prevalence و نحوه محاسبه آن آشنا شود.
- ۷-۳- با مفهوم person-time, incidence rate و نحوه محاسبه آن آشنا شود.
- ۸-۳- با ارتباط بین میزان بروز و میزان شیوع آشنا شود.

جلسه چهارم: شاخص‌های بهداشتی

هدف کلی: آشنایی با شاخص‌های بهداشتی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

- ۱-۴- با شاخص‌های رایج بهداشتی آشنا شود.

۲-۴- با شاخص‌های رایج ارزیابی مرگ و میر آشنا شود.

۳-۴- با روش‌های مقایسه میزان شاخص‌ها در جوامع مختلف آشنا شود.

۴-۴- با روش استاندارد سازی مستقیم و غیرمستقیم آشنا شود.

۵-۴- با منابع مختلف اطلاعات بهداشتی آشنا شود.

۶-۴- با مفهوم بار بیماری‌ها آشنا شود.

جلسه پنجم: ارزیابی آزمون‌های تشخیصی

هدف کلی: آشنایی با نحوه ارزیابی آزمون‌های تشخیصی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۱-۵- با مفهوم حساسیت آزمون‌های غربالگری و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۲-۵- با مفهوم ویژگی آزمون‌های غربالگری و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۳-۵- با مفهوم ارزش اخباری مثبت و منفی آزمون‌های غربالگری و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۴-۵- با مفهوم حساسیت خالص آزمون‌های غربالگری و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۵-۵- با مفهوم ویژگی خالص آزمون‌های غربالگری و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۶-۵- با رابطه بین حساسیت و ویژگی آزمون‌های غربالگری و عوامل موثر بر آن‌ها آشنا شود.

۷-۵- با مفهوم قابلیت تکرار نتایج آزمون و عوامل موثر بر آن آشنا شود.

جلسه ششم: سیرطبیعی و راه‌های تعیین پیش‌آگهی

هدف کلی: آشنایی با سیرطبیعی و راه‌های تعیین پیش‌آگهی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۱-۶- با مفهوم میزان کشندگی و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۲-۶- با مفهوم میزان بقا و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

۳-۶- با روش‌های مختلف محاسبه میزان بقا آشنا شود.

۴-۶- با مفهوم میانه زمان بقا و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

جلسه هفتم: انواع روش‌های مطالعه، مطالعات مداخله‌ای

هدف کلی: آشنایی با انواع روش‌های مطالعه، مطالعات مداخله‌ای

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۱-۷- با انواع مطالعات مداخله‌ای آشنا شود.

۲-۷- با کلیات طراحی مطالعات مداخله‌ای آشنا شود.

۳-۷- با نحوه انتخاب نمونه‌ها در مطالعات مداخله‌ای آشنا شود.

۴-۷- با روش‌های جمع‌آوری داده‌ها آشنا شود.

۵-۷- با ملاحظات اخلاقی مطالعات مداخله‌ای آشنا شود.

جلسه هشتم: انواع روش‌های مطالعه، مطالعات توصیفی

هدف کلی: آشنایی با انواع روش های مطالعه، مطالعات تحلیلی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

- ۸-۱- با انواع مطالعات مداخله‌ای آشنا شود.
- ۸-۲- با کلیات طراحی مطالعات توصیفی آشنا شود.
- ۸-۳- با نحوه انتخاب نمونه‌ها در مطالعات توصیفی آشنا شود.
- ۸-۴- با روش های جمع آوری داده‌ها آشنا شود.
- ۸-۵- با ملاحظات اخلاقی مطالعات توصیفی آشنا شود.

جلسه نهم: انواع روش های مطالعه، مطالعات تحلیلی

هدف کلی: آشنایی با انواع روش های مطالعه، مطالعات توصیفی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

- ۹-۱- با انواع مطالعات تحلیلی آشنا شود.
- ۹-۲- با کلیات طراحی مطالعات تحلیلی آشنا شود.
- ۹-۳- با نحوه انتخاب نمونه‌ها در مطالعات تحلیلی آشنا شود.
- ۹-۴- با روش های جمع آوری داده‌ها آشنا شود.
- ۹-۵- با ملاحظات اخلاقی مطالعات تحلیلی آشنا شود.

جلسه دهم: برآورد خطر در مطالعات اپیدمیولوژیک

هدف کلی: آشنایی به نحوه برآورد خطر در مطالعات اپیدمیولوژیک

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

- ۱۰-۱- با مفهوم برآورد خطر و نحوه محاسبه آن آشنا شود.
- ۱۰-۲- با مفهوم تفاوت خطر، نحوه محاسبه و تفسیر آن آشنا شود.
- ۱۰-۳- با مفهوم نسبت خطر، نحوه محاسبه و تفسیر آن آشنا شود.
- ۱۰-۴- با مفهوم شانس آشنا شود.
- ۱۰-۵- با مفهوم نسبت شانس، نحوه محاسبه و تفسیر آن آشنا شود.

جلسه یازدهم: برآورد امکان پیشگیری

هدف کلی: آشنایی با نحوه برآورد امکان پیشگیری در جامعه

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

- ۱۱-۱- با مفهوم خطر زمینه ای آشنا شود.
- ۱۱-۲- با مفهوم خطر قابل انتساب، نحوه محاسبه و تفسیر آن آشنا شود.
- ۱۱-۳- با مفهوم خطر منتسب جمعیت، نحوه محاسبه و تفسیر آن آشنا شود.

جلسه دوازدهم: علیت و خطاها

هدف کلی: آشنایی با استنتاج علیتی و انواع خطاها در مطالعات اپیدمیولوژیک

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۲- با مفهوم استنتاج علیتی و ارتباط آماری آشنا شود.

۲-۱۲- با مفهوم ارتباط واقعی و کاذب آشنا شود.

۳-۱۲- با انواع روابط علیتی آشنا شود.

۴-۱۲- با اصول ارزیابی روابط علیتی آشنا شود.

۵-۱۲- با مفهوم تورش در مطالعات آشنا شود.

۶-۱۲- با انواع تورش‌های موجود در مطالعات آشنا شود.

جلسه سیزدهم: مخدوش‌کنندگی و برهمکنش

هدف کلی: آشنایی با مفهوم مخدوش‌کنندگی و برهمکنش

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۳- با مفهوم مخدوش‌کنندگی و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۲-۱۳- با تحلیل طبقه‌بندی شده آشنا شود.

۳-۱۳- با مفهوم برهمکنش و انواع آن آشنا شود.

۴-۱۳- با نحوه ارزیابی برهمکنش آشنا شود.

جلسه چهاردهم: غربالگری

هدف کلی: آشنایی با اصول و کلیات آزمایشات غربالگری

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۴- با مفهوم غربالگری آشنا شود.

۲-۱۴- با اصول به کارگیری آزمون‌های غربالگری آشنا شود.

۳-۱۴- با روش‌های ارزیابی اثربخشی آزمون‌های غربالگری آشنا شود.

۴-۱۴- با تورش‌های رایج در ارزیابی آزمون‌های غربالگری آشنا شود.

جلسه پانزدهم: نظام مراقبت بیماری‌ها

هدف کلی: آشنایی با نظام مراقبت بیماری‌ها

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۵- با مفهوم نظام مراقبت بیماری‌ها و انواع آن آشنا شود.

۲-۱۵- با اهداف و کاربردهای نظام مراقبت بیماری‌ها آشنا شود.

۳-۱۵- با اصول اجرای نظام مراقبت بیماری‌ها آشنا شود.

۴-۱۵- با نحوه ارزیابی نظام مراقبت بیماری‌ها آشنا شود.

جلسه شانزدهم: بررسی طغیان

هدف کلی: آشنایی با اصول و کلیات بررسی طغیان

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۶- با تعریف طغیان و سطح مورد انتظار رخداد بیماری‌ها آشنا شود.

۲-۱۶- با اصول ارزیابی طغیان بیماری‌ها آشنا شود.

۳-۱۶- با اصول ارائه فرضیه و نحوه ارزیابی آن‌ها آشنا شود.

۴-۱۶- با اصول ارائه و گزارش دهی طغیان آشنا شود.

جلسه هفدهم: بررسی طغیان (ارائه کار گروهی)

هدف کلی: ارائه گزارش کار گروهی در زمینه بررسی طغیان

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۷- انتظار می‌رود دانشجو بتواند در قالب یک تیم دانشجویی گزارش یک طغیان در ایران یا در سایر نقاط دنیا را به تفصیل ارائه دهد.

۲-۱۷- دانشجو با کاربرد روش‌های اپیدمیولوژی در زمان رخداد اپیدمی‌ها آشنا شود.

۳-۱۷- دانشجو با نحوه انتقال مطلب و گزارش دهی سریع در زمان رخداد اپیدمی‌ها آشنا شود.

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، کار عملی فردی و گروهی

وسایل آموزشی:

ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، شبکه‌های مجازی

منابع:

۱- اپیدمیولوژی، تالیف لئون گردیس، ترجمه دکتر حسین صباغیان و دکتر کوروش هلاکوئی

2. Principles of Epidemiology in Public Health Practice, Third edition. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). 2012

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
آزمون میان ترم	امتحان تشریحی	۲ نمره		
آزمون پایان ترم	امتحان چهار گزینه‌ای و تشریحی	۱۷ نمره		
حضور فعال در کلاس	حضور منظم در کلاس، شرکت در بحث، انجام تکالیف کلاسی، ارائه کار گروهی	۱ نمره (۰/۲۵) نمره حضور منظم، شرکت در بحث کلاسی. ۰/۲۵ نمره انجام تکالیف کلاسی. ۰/۵ نمره کار گروهی		

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

نام و امضای مدرس: نام و امضای مدیر گروه: نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس اصول و کلیات اپیدمیولوژی

روز و ساعت جلسه : شنبه ۱۴:۰۰ تا ۱۶:۰۰

تاریخ تشکیل	مدرس	موضوع هر جلسه	تاریخ	جلسه
	دکتر صفری	مفاهیم اپیدمیولوژی	۹۷/۱۱/۱۳	۱
	دکتر صفری	چگونگی انتقال بیماری‌ها	۹۷/۱۱/۲۷	۲
	دکتر صفری	اندازه گیری وقوع بیماری‌ها	۹۷/۱۲/۴	۳
	دکتر صفری	شاخص های بهداشتی	۹۷/۱۲/۱۱	۴
	دکتر صفری	ارزیابی آزمون‌های تشخیصی	۹۷/۱۲/۱۸	۵
	دکتر صفری	سیرطبیعی و راه‌های تعیین پیش‌آگهی	۹۷/۱۲/۲۵	۶
	دکتر صفری	انواع روش های مطالعه، مطالعات مداخله‌ای	۹۸/۱/۱۷	۷
	دکتر صفری	انواع روش های مطالعه، مطالعات توصیفی	۹۸/۱/۲۴	۸
	دکتر صفری	انواع روش های مطالعه، مطالعات تحلیلی	۹۸/۱/۳۱	۹
	دکتر صفری	برآورد خطر	۹۸/۲/۷	۱۰
	دکتر صفری	برآورد امکان پیشگیری	۹۸/۲/۱۴	۱۱
	دکتر صفری	علیت و خطاها	۹۸/۲/۲۱	۱۲
	دکتر صفری	مخدوش کنندگی و برهمکنش	۹۸/۲/۲۸	۱۳
	دکتر صفری	غریبالگری	۹۸/۳/۴	۱۴
	دکتر صفری	نظام مراقبت بیماری‌ها	۹۸/۳/۱۱	۱۵
	دکتر صفری	بررسی طغیان	۹۸/۳/۱۸	۱۶
	دکتر صفری	بررسی طغیان (ارائه کار گروهی)	۹۸/۳/۲۵	۱۷